Dosarul nr. 21r-2402/23 Judecător: Rațoi Victor
nr. electronic 1-23100556-02-21r-09102023 Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana

D E C I Z I E

25 ianuarie 2024 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău
Având în componenţa sa pe:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecătorul Secrieru Ion
Judecătorii Arnăut Sergiu
Lîsîi Ghenadie

Judecând în ordine de recurs, recursul directorului adjunct al Penitenciarului nr.9 Pruncul, comisar de justiție, Buzuleac Adrian, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 18 septembrie 2023, prin care s-a admis parţial plângerea condamnatului Baraboi Vasile Ion împotriva administraţiei instituţiei penitenciare prin care invocă condiţii de detenţie în instituţiile penitenciare indicând că acestea, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, s-a constatat faptul că condamnatul Baraboi Vasile Ion a fost deţinut pe parcursul perioadei 05.10.2020-22.02.2021 în Penitenciarul nr. 9 al ANP, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale - 140 zile, termenul pedepsei definitive stabilit spre executare lui Baraboi Vasile Ion prin sentinţa din 13.03.2019 a judecătoriei Orhei sediul Teleneşti, s-a redus cu 14 zile și s-a respins plângerea condamnatului Baraboi Vasile Ion împotriva administraţiei instituţiei penitenciare în partea în care se invocă detenţia sa în condiţii inumane, în penitenciarul nr. 9 Pruncu al ANP, în perioadele 22.02.2021-25.08.2023 ca fiind neîntemeiată.

Procedura de înștiințare a părţilor a fost îndeplinită.

Termenul de examinarea a cauzei în instanța de recurs, 9 octombrie 2023-7 decembrie 2023.

Examinând probele din dosar, în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

A C O N S T A T A T:

1. Baraboi Vasile Ion a înaintat, la 11.07.2023, plângere împotriva administraţiei instituţiei penitenciare invocând că a fost şi este deţinut în penitenciarul nr. 9 Pruncu al ANP, în condiţii care conform jurisprudenţei Curţii Europene a

Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 18 septembrie 2023, s-a admis parţial plângerea condamnatului Baraboi Vasile Ion împotriva administraţiei instituţiei penitenciare prin care invocă condiţii de detenţie în instituţiile penitenciare indicând că acestea, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, s-a constatat faptul că condamnatul Baraboi Vasile Ion a fost deţinut pe parcursul perioadei 05.10.2020-22.02.2021 în Penitenciarul nr. 9 al ANP, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale - 140 zile, termenul pedepsei definitive stabilit spre executare lui Baraboi Vasile Ion prin sentinţa din 13.03.2019 a judecătoriei Orhei sediul Teleneşti, s-a redus cu 14 zile și s-a respins plângerea condamnatului Baraboi Vasile Ion împotriva administraţiei instituţiei penitenciare în partea în care se invocă detenţia sa în condiţii inumane, în penitenciarul nr. 9 Pruncu al ANP, în perioadele 22.02.2021-25.08.2023 ca fiind neîntemeiată.
3. Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 18 septembrie 2023, directorul adjunct al Penitenciarului nr.9 Pruncul, comisar de justiție, Buzuleac Adrian a înaintat cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărîri prin care plîngerea condamnatului să fie respinsă.
4. În motivarea recursului s-a invocat că soluția instanței de fond este neîntemeiată, astfel, ținând cont de tipul penitenciarului, deţinutului i-a fost acordat minimul de condiţii pentru executarea detenţiei, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate, mai mult, condamnatul nu a fost marginalizat.
5. Colegiul penal, examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, cercetând materialele cauzei penale, consideră necesar de a respinge recursul, ca nefondat, cu menţinerea fără modificări a acestei încheieri.
6. Potrivit art. 3 alin.(1) din Codul de procedură penală, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanţa judecătorească.
7. Art. V alin.(2) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală şi a Codului contravenţional) nr. 245 din 31.07.2023 (în vigoare 22.08.2023), pledează că la data intrării în vigoare a

prezentei legi, recursurile declarate în cauzele penale şi contravenţionale pentru care au fost stabilite data şedinţei de judecată se examinează conform procedurii de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

8. La fel, conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.
9. Astfel, cu respectarea prevederilor legale menționate supra, avînd în vedere că data ședinței de examinare a prezentei cereri de recurs a fost stabilită după intrarea în vigoare a legii nr. 245 din 31.07.2023, Colegiul va dispune examinarea cauzei în lipsa participanților la proces.
10. În conformitate cu dispozițiile art. 449 din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.
11. Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.
12. Potrivit prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 17^1) din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor.
13. Conform prevederilor art. 470 alin. (1) din Codul de procedură penală, chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. ... 17^1) ... se soluţionează de către instanţa de judecată din raza de activitate a organului sau a instituţiei care execută pedeapsa.
14. În conformitate cu prevederile art. 471 alin. (1) şi art.473^1 din Codul de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct.17^1) se soluţionează de către judecătorul de instrucţie din instanţa în a cărei rază teritorială se află organul respectiv.
15. Prin Legea nr. 272, în vigoare din 01.01.2019, a fost operat remediu la nivel naţional cu privire la constatarea şi compensarea condiţiilor precare de detenţie din penitenciarele naţionale.

16. Potrivit art. 473^2 alin. (1) din Codul de procedură penală, plângerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.
17. Potrivit art. 473^4 din Codul de procedură penală: (3) În urma constatării faptului că condamnatul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de judecată obligă administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăşi 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii.
18. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.
19. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente (art. 473^4 din Codul de procedură penală, modificat prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023).
20. Potrivit art. 385 alin.(5) din Codul de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.
21. Prevederile art.473^2 alin.(2)-(2) şi (5), art.473^3 alin.(3) şi art.473^4 alin.(1)-(5^1) se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a

apărătorului acestuia împotriva condiţiilor de detenţie (art. 385 din Codul de procedură penală, modificat prin Legea nr.245 din în vigoare 22.08.2023).

22. În temeiul prevederilor art. 473^2 alin.(3) din Codul de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.
23. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menţionat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenţiei consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice.
24. Aceasta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).
25. La constatarea condiţiilor de detenţie, instanţa naţională va ţine cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidenţa articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanţele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătăţii victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).
26. CtEDO a constatat că anumite condiţii de trai ale deţinuţilor constituie tratamente inumane şi/sau degradante, şi anume: suprapopularea din penitenciare - consideră că fiecare deţinut trebuie să aibă un spaţiu de cel puţin 4 m2 (cauza Ostrovar v. Republica Moldova, hotărârea din 13.09.2005, § 80); celulele nedotate (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 46), cu acces limitat sau lipsa accesului la lumina zilei (cauza Alver v. Republica Moldova, hotărârea din 08.11.2005, § 53), puţin sau deloc încălzite, fără sistem de ventilare, insalubre; lipsa posibilităţilor de recreare; lipsa hranei (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 43- 44); lipsa unei asistenţe medicale corespunzătoare (cauza Holomiov v. RM, 07.11.2006, § 120-121).
27. Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare

(cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

28. Curtea a considerat un tratament ca fiind „degradant", atunci când s-a cauzat victimelor sentimente de frică, îngrijorare şi inferioritate capabile să le umilească şi să le înjosească (Kudla v. Poland [GC], nr. 30210/96, § 92, ECHR 2000-XI). Pentru a determina dacă o anumită formă de tratament este „degradantă" în sensul articolului 3, Curtea va lua în calcul dacă scopul acestui tratament a fost de a umili şi înjosi persoana şi dacă, în ceea ce priveşte consecinţele, acest tratament a afectat negativ personalitatea ei, într-un mod incompatibil cu articolul 3. Chiar şi absenţa unui asemenea scop nu poate exclude categoric o constatare a violării articolului 3 (Raninen v. Finland, hotărâre din 16 decembrie 1997, Reports of Judgments and Decisions, 1997-VIII, pp. 2821-22, § 55, şi Peers v. Greece, nr. 28524/95, § 74, ECHR 2001-III).
29. La caz, privitor la pretenţiile formulate de către condamnat privind detenţia sa în penitenciarul nr. 9 al ANP în perioada 05.10.2020 pînă la 22.02.2021 instanţa constată că înseși administraţia penitenciarului a indicat asupra faptului că informaţii despre locul plasării (celula) în perioada indicată mai sus nu a fost posibil de stabilit. În asemenea circumstanţe coroborat cu obligaţia administraţiei de a proba lipsa temeiniciei pretenţiilor formulate de către condamnat, instanța de fond justificat a concluzionat că plîngerea condamnatului este întemeiată, or la soluționarea unor astfel de plîngeri sarcina probațiunii îi revine instituției penitenciare.
30. Astfel, potrivit prevederilor art. 473^2 alin (3) din Codul de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei."
31. Potrivit prevederilor art. 473^4 alin (4) din Codul de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat."
32. Luând în consideraţie totalitatea efectelor cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi

intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ţinând cont de principiile proporţionalităţii şi echităţii, Colegiul indică că judecătorul de instrucție întemeiat a considerat necesar, oportun şi rezonabil de a reduce pedeapsa aplicată lui Baraboi Vasile Ion pentru perioada detenţiei lui în penitenciarul nr. Penitenciarul nr.9 Chişinău al ANP în perioada 05.10.2020-22.02.2021.

33. Datele atestă că acesta a fost deţinut în condiţiile respective 140 de zile. Prin urmare, termenul pedepsei stabilit spre executare acestuia urmează a fi redus cu 14 de zile închisoare - cîte 1 zi de închisoare pentru fiecare 10 zile din perioada totală de 140 de zile ale detenţiei acestuia în condiţii contrare art. 3 CEDO.
34. Astfel, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanţelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporţional circumstanţelor constatate.
35. Prin urmare, Colegiul penal, conchide că recursul depus poartă un caracter declarativ, iar temeiuri de casare a încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 18 septembrie 2023, nu au fost identificate.
36. În conformitate cu prevederile art. art. 469-472, 449 pct.1) lit. a) din Codul de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul directorului adjunct al Penitenciarului nr.9 Pruncul, comisar de justiție, Buzuleac Adrian, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 18 septembrie 2023, prin care s-a admis parţial plângerea condamnatului Baraboi Vasile Ion împotriva administraţiei instituţiei penitenciare prin care invocă condiţii de detenţie în instituţiile penitenciare indicând că acestea, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, s-a constatat faptul că condamnatul Baraboi Vasile Ion a fost deţinut pe parcursul perioadei 05.10.2020-22.02.2021 în Penitenciarul nr. 9 al ANP, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale - 140 zile, termenul pedepsei definitive stabilit spre executare lui Baraboi Vasile Ion prin sentinţa din 13.03.2019 a judecătoriei Orhei sediul Teleneşti, s-a redus cu 14 zile și s-a respins plângerea condamnatului Baraboi Vasile Ion împotriva administraţiei instituţiei penitenciare în partea în care se invocă detenţia sa în condiţii inumane, în penitenciarul nr. 9 Pruncu al ANP, în perioadele 22.02.2021-25.08.2023 ca fiind neîntemeiată.

Menține încheierea contestată fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecătorul: Secrieru Ion

Judecătorii: Arnăut Sergiu

Lîsîi Ghenadie